

MRR/H/3(1)03/2007

Minister Rozwoju Regionalnego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

Wytyczne nr 3 dotyczące komitetów monitorujących

(ZATWIERDZAM)

Grażyna Gęsicka
Minister Rozwoju
Regionalnego

Warszawa, 15 maja 2007 r.

Spis treści

ROZDZIAŁ I PODSTAWA PRAWNA.....	3
ROZDZIAŁ II CEL WYTYCZNYCH.....	3
ROZDZIAŁ III POWOŁANIE KOMITETU MONITORUJĄCEGO	4
ROZDZIAŁ IV KOMITET MONITORUJĄCY KRAJOWY PROGRAM OPERACYJNY	5
1. Skład komitetu monitorującego PO.....	5
2. Sposób wskazania/wyboru członków komitetu monitorującego PO	8
2.1. Sposób wyboru przedstawicieli organizacji pozarządowych.....	9
2.2. Inni	10
3. Uczestnictwo w pracach komitetu monitorującego PO.....	10
ROZDZIAŁ V KOMITET MONITORUJĄCY REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY	12
1. Skład komitetu monitorującego RPO	12
2. Sposób wskazania/wyboru członków komitetu monitorującego RPO.....	14
2.1. Sposób wyboru przedstawicieli organizacji pozarządowych.....	14
2.2. Sposób wyboru przedstawicieli środowiska akademicko-naukowego	16
3. Uczestnictwo w pracach komitetu monitorującego RPO	16
ROZDZIAŁ VI ZADANIA KOMITETU MONITORUJĄCEGO	17
ROZDZIAŁ VII TRYB PRACY KOMITETU MONITORUJĄCEGO.....	18
ROZDZIAŁ VIII INNE	19
ROZDZIAŁ IX „PRE-KOMITETY”	19

Rozdział I

Podstawa prawna

Minister Rozwoju Regionalnego, działając na podstawie art. 35 ust. 3 *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*¹, wydaje wytyczne w celu zapewnienia zgodności sposobu wdrażania programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej oraz spełnienia wymagań określanych przez Komisję Europejską, a także w celu zapewnienia jednolitości zasad wdrażania programów operacyjnych.

Podstawą prawną powołania komitetów monitorujących są:

- 1) przepisy *rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*²,
- 2) przepisy *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*,
- 3) *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 zaakceptowane przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r.*

Przy opracowywaniu wytycznych, dotyczących komitetów monitorujących, brano również pod uwagę specyfikę następujących dokumentów:

- 1) *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko*,
- 2) *Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka*,
- 3) *Program Operacyjny Kapitał Ludzki*,
- 4) *Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej*,
- 5) *Program Operacyjny Pomoc Techniczna*,
- 6) *Regionalne Programy Operacyjne*.

Rozdział II

Cel wytycznych

Monitorowanie programu operacyjnego służy zapewnieniu jego sprawnego zarządzania oraz realizacji i jest prowadzone przez komitet monitorujący.

¹ Dz. U. Nr 227, poz. 1658

² Dz. U. UE L 210 z dnia 31 lipca 2006 r.

Niniejszy dokument zawiera wskazówki dotyczące składu, zadań oraz trybu działania przy powoływaniu komitetów monitorujących odpowiednio dla krajowych programów operacyjnych (PO) i 16 regionalnych programów operacyjnych (RPO) – finansowanych ze środków polityki spójności.

Rozdział III

Powołanie komitetu monitorującego

W oparciu o art. 63 ust. 1 *rozporządzenia Rady nr 1083/2006* kraj członkowski ustanawia, w porozumieniu z instytucją zarządzającą, komitet monitorujący (dla określonego programu operacyjnego) w terminie **3 miesięcy** od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji zatwierdzającej program operacyjny.³

Zgodnie z art. 36 ust. 2 *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, komitet monitorujący PO jest powoływany w drodze zarządzenia przez właściwego ministra, który pełni rolę instytucji zarządzającej PO.

Na podstawie wyżej wymienionego art. 36 ust. 2 nastąpi również powołanie komitetu monitorującego dla RPO. W tym przypadku komitet monitorujący jest powoływany zarządzeniem przez właściwego miejscowo wojewodę. Właściwa instytucja zarządzająca RPO ustala natomiast - zgodnie z art. 64 ust. 1 *rozporządzenia Rady nr 1083/2006*⁴ - skład komitetu monitorującego.

Zadania instytucji zarządzającej w Komitecie Monitorującym określa art. 60 lit. h *rozporządzenia Rady nr 1083/2006*, gdzie jest m. in. mowa, że instytucja zarządzająca odpowiada za kierowanie pracami komitetu monitorującego.⁵

Zgodnie z art. 64 ust. 1 *rozporządzenia Rady nr 1083/2006* wskazującym, że komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel państwa członkowskiego lub instytucji zarządzającej - komitetowi monitorującemu PO przewodniczy minister właściwy pełniący rolę instytucji zarządzającej. W okresie 2007-2013 rolę instytucji zarządzającej dla PO pełni Minister Rozwoju Regionalnego.

³ Zgodnie z art. 63 ust. 1 *rozporządzenia Rady nr 1083/2006* możliwe jest również ustanowienie jednego komitetu monitorującego dla kilku programów operacyjnych.

⁴ O składzie Komitetu Monitorującego decyduje państwo członkowskie w porozumieniu z instytucją zarządzającą.

⁵ Instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, a w szczególności za kierowanie pracą komitetu monitorującego i dostarczanie mu dokumentacji wymaganej w celu umożliwienia monitorowania jakościowego realizacji programu operacyjnego w świetle jego szczegółowych celów.

W odniesieniu do RPO komitetowi monitorującemu, w oparciu o przytoczony art. 64 ust. 1, przewodniczyć będzie przedstawiciel właściwej instytucji zarządzającej RPO. W latach 2007-2013 funkcję instytucji zarządzającej RPO pełni właściwy miejscowo zarząd województwa.

Organ określający skład komitetu powinien zapewnić realizację zasady partnerstwa – na podstawie art. 11 *rozporządzenia Rady nr 1083/2006*.⁶ Uwzględniając tę zasadę w Komitecie monitorującym należy zapewnić uczestnictwo stronie rządowej, samorządowej oraz partnerom społecznym i gospodarczym, w tym partnerom zajmującym się zagadnieniami środowiska naturalnego oraz wspierania równości szans kobiet i mężczyzn. Przy powoływaniu członków komitetu należy mieć na uwadze dążenie do zrównoważonego udziału strony rządowej, samorządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych oraz jak najwyższej efektywności i jakości ich pracy.

Rozdział IV

Komitet monitorujący krajowy program operacyjny

1. Skład komitetu monitorującego PO

W skład komitetu monitorującego PO, powoływanego przez Ministra Rozwoju Regionalnego, wchodzi co najmniej:

Minister lub przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – jako przewodniczący;

Pozostali członkowie:

⁶ Art. 11 ust. 1. Cele funduszy realizowane są w ramach ścisłej współpracy zwanej partnerstwem pomiędzy Komisją Europejską a każdym państwem członkowskim. W zależności od potrzeb i zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi i praktyką krajową, każde państwo członkowskie organizuje partnerstwo z władzami i podmiotami, takimi jak:

- a) właściwe władze regionalne, lokalne, miejskie i inne władze publiczne;
- b) partnerzy gospodarczy i społeczni;
- c) inne odpowiednie podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, partnerów zajmujących się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za wspieranie równości mężczyzn i kobiet.

Każde państwo członkowskie wyznacza najbardziej reprezentatywnych partnerów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym oraz w sferze gospodarczej, społecznej, środowiska naturalnego lub w innej sferze, zgodnie z przepisami krajowymi i praktyką krajową, biorąc pod uwagę potrzebę wspierania równości mężczyzn i kobiet oraz zrównoważonego rozwoju poprzez integrację wymogów w zakresie ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego.

2. Partnerstwo realizowane jest z pełnym poszanowaniem odpowiednich kompetencji instytucjonalnych, prawnych i finansowych każdej kategorii partnerów, o których mowa w ust. 1.

Partnerstwo obejmuje przygotowanie, realizację, monitorowanie i ocenę programów operacyjnych. Państwa członkowskie angażują, w zależności od potrzeb, każdego z właściwych partnerów, w szczególności regiony, na różnych etapach programowania w ramach czasowych przewidzianych dla każdego etapu.

1) ze strony rządowej:

- a. przedstawiciel/przedstawiciele ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – jako instytucji zarządzającej,
- b. przedstawiciel/przedstawiciele ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego - jako instytucji koordynującej Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia,
- c. przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – jako instytucji do spraw koordynacji strategicznej,
- d. przedstawiciel/przedstawiciele ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz przedstawiciel/przedstawiciele innych ministrów właściwych – ze względu na rodzaj działalności objętej programem,⁷
- e. przedstawiciel/przedstawiciele ministra właściwego do spraw gospodarki – jako instytucja koordynująca proces lizboński w Polsce,
- f. przedstawiciel/przedstawiciele ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- g. przedstawiciel/przedstawiciele instytucji certyfikującej,
- h. przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów.⁸

2) ze strony samorządowej:

- a. przedstawiciel/przedstawiciele Konwentu Marszałków,
- b. przedstawiciel/przedstawiciele instytucji pośredniczącej⁹,
- c. przedstawiciel/przedstawiciele ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego wyłonionych na podstawie *ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej Komitecie Regionów Unii Europejskiej* (Dz. U. Nr 90, poz. 759)¹⁰,

⁷ Pod warunkiem, że nie pełnią roli instytucji pośredniczącej II stopnia (wdrażającej).

⁸ Zaleca się, by w imieniu Prezesa Rady Ministrów w pracach Komitetu Monitorującego uczestniczył przedstawiciel Komitetu Stałego RM.

⁹ Zapis dotyczy tylko Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki, w którym instytucje pośredniczące odpowiadają za wdrożenie priorytetów PO KL na poziomie regionalnym.

¹⁰ Są to: Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich RP, Związek Województw RP, Unia Metropolii Polskich, Unia Miasteczek Polskich, Związek Powiatów Polskich.

d. innych, niż wymienione w lit. c - ze względu na rodzaj działalności objętej programem,¹¹

3) ze strony partnerów społecznych i gospodarczych:

a. przedstawiciel/przedstawiciele organizacji pracowników i organizacji pracodawców, wyłonionych na podstawie *ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego* (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.)¹²,

b. przedstawiciel/przedstawiciele organizacji pozarządowych w rozumieniu *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),

c. przedstawiciel/przedstawiciele środowiska akademicko – naukowego,

d. innych niż wymienione w lit. a-c – ze względu na rodzaj działalności objętej programem.¹³

4) W posiedzeniach komitetu monitorującego uczestniczą w charakterze obserwatorów, bez prawa do głosowania:

a. po jednym przedstawicielu każdej instytucji zarządzającej właściwym RPO¹⁴,

b. wojewodowie lub ich przedstawiciele¹⁵,

c. przedstawiciel Instytucji Audytowej,

d. przedstawiciel Krajowej Jednostki Oceny,

e. przedstawiciel kontroli skarbowej,

f. przedstawiciel Prezesa Najwyższej Izby Kontroli,

g. przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych¹⁶,

¹¹ Pod warunkiem, że nie pełnią roli instytucji pośredniczącej II stopnia (wdrażającej).

¹² Organizacje pracodawców i pracowników wchodzące w skład Trójstronnej Komisji ds. Społeczno – Gospodarczych – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy “Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Konfederacja Pracodawców Polskich, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych, Związek Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club.

¹³ Pod warunkiem, że nie pełnią roli instytucji pośredniczącej II stopnia (wdrażającej).

¹⁴ Dla Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Pomoc Techniczna i PO Kapitał Ludzki nie stosuje się tego zapisu, ponieważ instytucje zarządzające RPO nie są zaangażowane w realizację PO PT i PO KL. Dla Komitetu Monitorującego PO Rozwój Polski Wschodniej – zapis dotyczy tylko przedstawicieli instytucji zarządzających RPO, gdzie jest realizowany PO RPW.

¹⁵ Zapis nie dotyczy: 1) Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Pomoc Techniczna – z uwagi na fakt, że instytucje te oraz instytucje zarządzające RPO nie są zaangażowane w realizację PO PT, a także 2) Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki, z uwagi na specyfikę programu zawierającą komponent regionalny i tworzone na te potrzeby Podkomitety dla priorytetów VII-X.

- h. przedstawiciel Departamentu Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji¹⁷,
- i. inne osoby, na zaproszenie Przewodniczącego.

5) *Rozporządzenie Rady nr 1083/2006* zakłada uczestnictwo w pracach komitetu monitorującego przedstawiciela Komisji Europejskiej z głosem doradczym – z inicjatywy własnej przedstawiciela KE lub na wniosek komitetu monitorującego.¹⁸ W pracach komitetu może również uczestniczyć, z głosem doradczym, przedstawiciel Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz przedstawiciel Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI).¹⁹

Zgodnie z zapisem w *NSRO* komitet monitorujący może podjąć decyzję o powołaniu podkomitetu monitorującego dla poszczególnych osi priorytetowych (lub grup osi priorytetowych).²⁰

2. Sposób wskazania/wyboru członków komitetu monitorującego PO

Minister Rozwoju Regionalnego zwraca się o imienne wskazanie przedstawicieli (oraz ich zastępców) w Komitecie Monitorującym (zgodnie z określonymi przez niego kryteriami, podanymi także do publicznej wiadomości na stronach internetowych MRR wraz z informacją o maksymalnej liczbie miejsc przeznaczonych dla każdego przedstawicielstwa) do:

- 1) strony rządowej (pkt. 1 lit. a - h),

¹⁶ Obecność w składzie Komitetu monitorującego przedstawiciela Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych odnosi się do Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

¹⁷ Obecność w składzie Komitetu monitorującego przedstawiciela Departamentu Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji odnosi się do Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

¹⁸ Komisja Europejska jest informowana przez Przewodniczącego komitetu monitorującego o każdym posiedzeniu komitetu.

¹⁹ Przedstawiciel Komisji Europejskiej, EBI oraz EFI nie bierze udziału w głosowaniu.

²⁰ W ramach PO KL zakłada się powołanie 16 Podkomitetów Monitorujących PO KL dla komponentu regionalnego programu. Podkomitet Monitorujący PO KL będzie funkcjonował dla Osi priorytetowych VII-X PO KL.

Podkomitet Monitorujący PO KL będzie powoływany przez Komitet Monitorujący PO KL w drodze uchwały, która określi jego skład, zadania, tryb funkcjonowania.

Skład Podkomitetu Monitorującego PO KL:

- 1) Przewodniczący - przedstawiciel instytucji pośredniczącej PO KL (zarząd województwa),
- 2) ze strony samorządowej:
 - przedstawiciel instytucji pośredniczącej PO KL,
 - przedstawiciel instytucji zarządzającej RPO,
 - przedstawiciele gmin i powiatów właściwych dla danego województwa,
- 3) ze strony rządowej:
 - przedstawiciel instytucji zarządzającej PO KL,
 - przedstawiciel wojewody,
- 4) ze strony partnerów społecznych i gospodarczych właściwych dla danego województwa:
 - przedstawiciele organizacji pracowników i organizacji pracodawców,
 - przedstawiciele organizacji pozarządowych,
 - przedstawiciel środowiska akademicko-naukowego,
- 5) inne osoby na zaproszenie Przewodniczącego, w charakterze obserwatorów.

- 2) Konwentu Marszałków (pkt. 2 lit. a),
- 3) instytucji pośredniczącej (pkt. 2 lit. b),
- 4) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego – jako przedstawiciela strony samorządowej (pkt. 2 lit. c),
- 5) Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych – jako przedstawiciela organizacji pracowników i organizacji pracodawców (pkt. 3 lit.a),
- 6) Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich - jako przedstawicieli środowiska akademicko – naukowego (pkt. 3 lit. c).

2.1. Sposób wyboru przedstawicieli organizacji pozarządowych

W przypadku organizacji pozarządowych (pkt. 3 lit. b) wchodzących w skład komitetu monitorującego proponuje się następującą procedurę ich wyłaniania:

Minister Rozwoju Regionalnego²¹ ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na stronie internetowej MRR informację o rozpoczęciu procedury naboru przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w pracach właściwego komitetu monitorującego.

Ogłoszenie powinno być skonstruowane według następującego wzoru, zawierającego w szczególności:

- 1) zaproszenie do zgłoszenia uczestnictwa w pracach właściwego komitetu monitorującego, wraz z informacją o maksymalnej liczbie miejsc przeznaczonych dla przedstawicielstwa organizacji pozarządowych,
- 2) warunki-kryteria, jakie muszą spełniać kandydaci (zastępcy),
- 3) termin składania zgłoszeń,
- 4) adres, pod który należy składać zgłoszenia.

Zgłoszenie powinno zawierać:

- 1) życiorys kandydata (zastępcy) oraz oświadczenie wyrażające zgodę na udział i warunki pracy w Komitecie (w zaproponowanym w ogłoszeniu jednolitym formacie),
- 2) wniosek zawierający nazwę organizacji, którą kandydat (zastępca) będzie reprezentował, adres siedziby, przedmiot działalności, formę prawną, informację o liczbie członków, zasięg oddziaływania społecznego,
- 3) uzasadnienie udziału kandydata w pracach komitetu monitorującego,
- 4) kopię statutu lub innego dokumentu potwierdzającego zakres działania organizacji obejmujący sprawy związane z danym PO,

²¹ Tzn. właściwa instytucja zarządzająca PO.

5) aktualny odpis z właściwego rejestru.

Zgłoszenia są składane w MRR w terminie określonym w ogłoszeniu. Zgłoszenia złożone po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Minister Rozwoju Regionalnego²² dokonuje oceny formalnej zgłoszeń, w określonym terminie od wyznaczonego terminu składania zgłoszeń. Następnie, biorąc pod uwagę spełnienie przez kandydata (zastępcę) warunków wyznaczonych w ogłoszeniu, przekazuje poprawne formalnie zgłoszenia do Rady Działalności Pożytku Publicznego, a lista kandydatów jest jednocześnie publikowana na stronie internetowej MRR. Rada Działalności Pożytku Publicznego, spośród przekazanych zgłoszeń rekomenduje Ministrowi Rozwoju Regionalnego, przedstawicieli organizacji.²³ Lista rekomendowanych członków, wraz z nazwą organizacji jest sporządzana w określonym terminie od dnia przekazania zgłoszeń.

Po rekomendacji przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Minister Rozwoju Regionalnego pisemnie informuje organizacje, których kandydaci (zastępcy) zostali wybrani do składu komitetu monitorującego i ogłasza informację na stronie internetowej MRR.

2.2. Inni

W odniesieniu do innych przedstawicieli - strony samorządowej (pkt 2 lit. d) oraz partnerów społecznych i gospodarczych (pkt 3 lit. d), jeśli ich obecność w składzie komitetu monitorującego jest wskazana, właściwa instytucja zarządzająca PO określa procedurę wyboru tych przedstawicieli.

3. Uczestnictwo w pracach komitetu monitorującego PO

Pełna lista wszystkich członków komitetu monitorującego (oraz ich zastępców) jest podawana do publicznej wiadomości na stronach internetowych MRR.

Wyznaczeni przedstawiciele uczestniczą w pracach komitetu monitorującego osobiście. W przypadku braku możliwości wzięcia przez przedstawiciela osobistego udziału w posiedzeniu komitetu monitorującego, ma on prawo delegowania swojego zastępcy, powierzając mu pełnomocnictwo do głosowania.²⁴ Członek komitetu monitorującego ma obowiązek powiadomienia przewodniczącego komitetu o swojej nieobecności. Członek

²² W jego imieniu instytucja zarządzająca danym PO.

²³ MRR na tym etapie pozostawia RDPP dowolność, w jaki sposób będzie ona dokonywała wyłaniania z listy kandydatów reprezentujących organizacje pozarządowe, członków do prac w komitecie monitorującym.

²⁴ Wzór upoważnienia oraz jego zakres określa regulamin pracy komitetu monitorującego.

komitetu ma również obowiązek przekazać osobie go zastępującej informacje o terminie, miejscu posiedzenia oraz wszystkie materiały związane z posiedzeniem komitetu monitorującego.

W przypadku nieobecności przewodniczącego, funkcje związane z przewodniczeniem obradom komitetu pełni wskazany przez niego członek komitetu – spośród przedstawicieli MRR.

Członkostwo w Komitecie Monitorującym wygasa:

- 1) z dniem utraty przez członka komitetu monitorującego funkcji, z którą jest ono związane,
- 2) w przypadku śmierci członka.

Wyłączenie członka z prac komitetu monitorującego może nastąpić również na:

- 3) wniosek własny,
- 4) na wniosek właściwej instytucji lub organizacji zgłaszającej swojego przedstawiciela do udziału w pracach komitetu monitorującego.

Instytucja lub organizacja wskazuje wówczas innego przedstawiciela oraz jego zastępcę. O wyznaczeniu nowych członków komitetu monitorującego, spełniających określone przez Ministra Rozwoju Regionalnego kryteria, właściwa instytucja lub organizacja niezwłocznie informuje Przewodniczącego.

Skreślenie z listy członków komitetu monitorującego może nastąpić również w przypadku nieuczestniczenia członka komitetu w posiedzeniach i pracach komitetu. Przewodniczący może wystąpić z wnioskiem o pozbawienie członkostwa osobę, która bez usprawiedliwienia powodów nieobecności nie stawiła się na dwa kolejne posiedzenia lub w przypadku, gdy nie uczestniczyła osobiście w ponad 50% posiedzeń komitetu, których w danym roku kalendarzowym było więcej niż dwa.

W przypadku skreślenia z listy z powodów absencji przekraczającej 50% nie jest rozpatrywana przyczyna nieobecności, nie wyznacza się nowego przedstawiciela i nie jest kontynuowana obecność instytucji lub organizacji w Komitecie Monitorującym.

Na podstawie uchwały komitetu monitorującego, organ powołujący komitet monitorujący w drodze zarządzenia jest zobowiązany do skreślenia instytucji lub organizacji z listy członków komitetu. O wszczęciu procedury uzupełnienia składu osobowego komitetu monitorującego decyduje komitet w drodze uchwały.

Rozdział V

Komitet monitorujący regionalny program operacyjny

1. Skład komitetu monitorującego RPO

W skład komitetu monitorującego RPO wchodzi co najmniej:

Przewodniczący – przedstawiciel instytucji zarządzającej,

Pozostali członkowie:

- 1) ze strony samorządowej:
 - a. przedstawiciel/przedstawiciele instytucji zarządzającej RPO,
 - b. przedstawiciel/przedstawiciele instytucji pośredniczącej PO KL właściwej dla danego województwa,
 - c. przedstawiciel/przedstawiciele powiatów w województwie,
 - d. przedstawiciel/przedstawiciele gmin w województwie,
 - e. przedstawiciel/przedstawiciele innych instytucji ze względu na rodzaj działalności objętej programem.²⁵
- 2) ze strony rządowej:
 - a. właściwy miejscowo wojewoda lub jego przedstawiciel/przedstawiciele,
 - b. przedstawiciel/przedstawiciele ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego jako instytucji koordynującej RPO,
 - c. przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego - jako instytucji koordynującej Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia,
 - d. przedstawiciel/przedstawiciele ministra właściwego do spraw gospodarki – jako instytucja koordynująca proces lizboński w Polsce,
 - e. przedstawiciel/przedstawiciele ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
 - f. przedstawiciel/przedstawiciele instytucji certyfikującej lub instytucji pośredniczącej w certyfikacji.
- 3) ze strony partnerów społecznych i gospodarczych:

²⁵ Pod warunkiem, że nie pełnią roli instytucji pośredniczącej II stopnia (wdrażającej)

- a. przedstawiciel/przedstawiciele organizacji pracowników i przedstawiciel/przedstawiciele organizacji pracodawców reprezentujących ich interesy w regionie,
 - b. przedstawiciel/przedstawiciele organizacji pozarządowych w rozumieniu *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.) z terenu województwa,
 - c. przedstawiciel/przedstawiciele środowiska akademicko - naukowego z województwa,
 - d. innych niż wymienione w lit. a – c ze względu na rodzaj działalności objętej programem.²⁶
- 4) W posiedzeniach Komitetu Monitorującego uczestniczą w charakterze obserwatorów, bez prawa do głosowania przedstawiciele:
- a. Ministra Rozwoju Regionalnego jako instytucji do spraw koordynacji strategicznej,
 - b. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,²⁷
 - c. Urzędu Kontroli Skarbowej,
 - d. Krajowej Jednostki Oceny,
 - e. Prezesa Najwyższej Izby Kontroli,
 - f. inne osoby, na zaproszenie Przewodniczącego.
- 5) *Rozporządzenie Rady nr 1083/2006* zakłada uczestnictwo w pracach komitetu monitorującego przedstawiciela Komisji Europejskiej z głosem doradczym – z inicjatywy własnej przedstawiciela KE lub na wniosek komitetu monitorującego.²⁸ W pracach komitetu może również uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciel EBI oraz przedstawiciel EFI.²⁹
- 6) Ponadto, w pracach komitetu monitorującego mogą uczestniczyć, w charakterze obserwatorów – bez prawa do głosowania, przedstawiciele właściwych instytucji zarządzających PO oraz przedstawiciel/ przedstawiciele innych ministrów właściwych – ze względu na rodzaj działalności objętej programem.

²⁶ Pod warunkiem, że nie pełnią roli instytucji pośredniczącej II stopnia (wdrażającej).

²⁷ Art. 36 ust. 4 *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*.

²⁸ Komisja Europejska jest informowana przez Przewodniczącego komitetu monitorującego o każdym posiedzeniu komitetu.

²⁹ Przedstawiciel Komisji Europejskiej, EBI oraz EFI nie bierze udziału w głosowaniu.

2. Sposób wskazania/wyboru członków komitetu monitorującego RPO

Wszystkie czynności związane z wyłonieniem składu Komitetu monitorującego wykonuje właściwa instytucja zarządzająca RPO. Po wyłonieniu składu Komitetu monitorującego właściwa instytucja zarządzająca RPO przedstawia listę proponowanych członków, którzy są powoływani zarządzeniem przez Wojewodę.

Wojewoda wskazuje swojego przedstawiciela/przedstawicieli do prac w komitecie monitorującym.

Instytucja zarządzająca RPO występuje do strony rządowej (pkt 2 lit. b-f) o wskazanie członków komitetu monitorującego RPO.

Instytucja zarządzająca RPO zwraca się do:

- 1) strony samorządowej (pkt 1 lit. b-e) o wskazanie przedstawicieli do komitetu monitorującego. Przedstawiciele strony samorządowej tj. gmin i powiatów z danego województwa są rekomendowani i wybierani - z zastosowaniem jasnych i przejrzystych procedur. W przypadku braku obowiązujących procedur w danym województwie, będą one ustalone przez instytucję zarządzającą RPO. Kryteria i tryb wyboru przedstawicieli powiatów i przedstawicieli gmin są podawane do publicznej wiadomości na stronach internetowych instytucji zarządzającej RPO,
- 2) Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego - o wskazanie przedstawiciela/przedstawicieli organizacji pracowników i organizacji pracodawców (pkt 3 lit. a).

W oparciu o przygotowane przez instytucję zarządzającą RPO kryteria ogłasza ona w dzienniku o zasięgu regionalnym oraz na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego informacje o naborze członków komitetu monitorującego, którzy będą reprezentowali:

- 3) organizacje pozarządowe (pkt 3 lit. b) oraz innych partnerów społecznych i gospodarczych (pkt 3 lit. d),
- 4) środowisko akademicko – naukowe (pkt 3 lit. c).

2.1. Sposób wyboru przedstawicieli organizacji pozarządowych

Instytucja zarządzająca ogłasza w dzienniku o zasięgu regionalnym oraz na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego informację o rozpoczęciu procedury naboru

przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w pracach właściwego komitetu monitorującego.

Ogłoszenie powinno być skonstruowane według następującego wzoru, zawierającego w szczególności:

- 1) zaproszenie do zgłoszenia uczestnictwa w pracach właściwego komitetu monitorującego, wraz z informacją o maksymalnej liczbie miejsc przeznaczonych dla przedstawicielstwa organizacji pozarządowych,
- 2) warunki-kryteria, jakie muszą spełniać kandydaci (zastępcy),
- 3) termin składania zgłoszeń,
- 4) adres, pod który należy składać zgłoszenia.

Zgłoszenie powinno zawierać:

- 1) życiorys kandydata (zastępcy) oraz oświadczenie wyrażające zgodę na udział i warunki pracy w Komitecie (w zaproponowanym w ogłoszeniu jednolitym formacie),
- 2) wniosek zawierający nazwę organizacji, którą kandydat (zastępca) będzie reprezentował, adres siedziby, przedmiot działalności, formę prawną, informację o liczbie członków, zasięg oddziaływania społecznego,
- 3) uzasadnienie udziału kandydata w pracach komitetu monitorującego,
- 4) kopię statutu lub innego dokumentu potwierdzającego zakres działania organizacji obejmujący sprawy związane z danym RPO,
- 5) aktualny odpis z właściwego rejestru.

Zgłoszenia są składane w urzędzie marszałkowskim w terminie określonym w ogłoszeniu. Zgłoszenia złożone po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Instytucja zarządzająca RPO dokonuje oceny formalnej zgłoszeń, w określonym terminie od wyznaczonego terminu składania zgłoszeń. Następnie, biorąc pod uwagę spełnienie przez kandydata (zastępcę) warunków-kryteriów wyznaczonych w ogłoszeniu, przekazuje poprawne formalnie zgłoszenia do Rady Działalności Pożytku Publicznego, a lista kandydatów jest jednocześnie publikowana na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego. Rada Działalności Pożytku Publicznego, spośród przekazanych zgłoszeń rekomenduje instytucji zarządzającej RPO, przedstawicieli organizacji.³⁰ Lista rekomendowanych członków, wraz z nazwą organizacji jest sporządzana w określonym terminie od dnia przekazania zgłoszeń.

³⁰ Proponuje się, by na tym etapie pozostawić RDPP dowolność, w jaki sposób będzie ona dokonywała wyłaniania z listy kandydatów reprezentujących organizacje pozarządowe, członków do prac w Komitecie monitorującym.

Po rekomendacji przez Radę Działalności Pożytku Publicznego instytucja zarządzająca RPO pisemnie informuje organizacje, których kandydaci (zastępcy) zostali wybrani do składu komitetu monitorującego i ogłasza informację na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego.

2.2. Sposób wyboru przedstawicieli środowiska akademicko-naukowego

Instytucja zarządzająca RPO ogłasza w dzienniku o zasięgu regionalnym oraz na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego informację o możliwości ubiegania się przedstawicieli środowiska akademicko-naukowego z regionu do pracy w Komitecie Monitorującym RPO.

Ogłoszenie powinno być skonstruowane według następującego wzoru, zawierającego w szczególności:

- 1) zaproszenie do zgłoszenia uczestnictwa w pracach właściwego komitetu monitorującego, wraz z informacją o maksymalnej liczbie miejsc przeznaczonych dla przedstawicielstwa środowiska akademicko-naukowego,
- 2) warunki-kryteria, jakie muszą spełniać kandydaci (zastępcy),
- 3) wymagane dokumenty,
- 4) termin składania zgłoszeń,
- 5) adres, pod który należy składać zgłoszenia.

Instytucja zarządzająca RPO sporządza listę przedstawicieli środowiska akademicko-naukowego do prac w Komitecie Monitorującym na podstawie pozytywnej oceny złożonych wniosków.

3. Uczestnictwo w pracach komitetu monitorującego RPO

Sporządzenie ostatecznej listy wszystkich członków komitetu monitorującego RPO przed powołaniem przez Wojewodę (w drodze zarządzenia) należy do instytucji zarządzającej RPO. Pełna lista członków komitetu monitorującego (i ich zastępców) jest podawana do publicznej wiadomości na stronach internetowych właściwego urzędu wojewódzkiego i właściwej instytucji zarządzającej RPO.

W przypadku wygaśnięcia lub wyłączenia członka z prac komitetu monitorującego i wyznaczenia na jego miejsce nowego przedstawiciela, spełniającego kryteria określone przez instytucję zarządzającą RPO, właściwa instytucja lub organizacja reprezentowana w Komitecie Monitorującym niezwłocznie informuje Przewodniczącą, który zwraca się do Wojewody o odwołanie dotychczasowego członka i powołanie nowej osoby.

W przypadku nieobecności Przewodniczącego, funkcje związane z przewodnictwem obrad komitetu pełni jego zastępca.

W pozostałych przypadkach stosuje się zapisy jak w rozdz. IV pkt. 3.

Rozdział VI

Zadania Komitetu Monitorującego

Komitet monitorujący zapewnia jakość realizacji programu oraz upewnia się co do skuteczności jego realizacji, zgodnie z przepisami art. 65 *Rozporządzenia Rady nr 1083/2006*. Do zadań komitetu monitorującego należy w szczególności:

- 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów w ramach programu operacyjnego oraz zatwierdzanie ewentualnych zmian tych kryteriów (zgodnie z art. 65 lit. a),
- 2) okresowe badanie postępu w zakresie osiągnięcia szczegółowych celów, określonych w programie, na podstawie dokumentów przedkładanych przez instytucję zarządzającą (zgodnie z art. 65 lit. b),
- 3) analizowanie rezultatów realizacji programu, w szczególności osiągnięcia celów wyznaczonych dla każdego priorytetu oraz wyników ocen (ewaluacji) związanych z monitorowaniem realizacji programu, w szczególności w przypadku gdy monitoring wykazuje znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w programie (zgodnie z art. 65 lit. c),
- 4) analizowanie i zatwierdzanie rocznych i końcowych raportów z wdrażania (zgodnie z art. 65 lit. d),
- 5) zapoznawanie się z rocznymi raportami z kontroli programu oraz z komentarzami Komisji Europejskiej do tych raportów (zgodnie z art. 64 lit. e),
- 6) przedkładanie instytucji zarządzającej propozycji zmian lub analiz programu operacyjnego ułatwiających realizację celów funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności określonych w *rozporządzeniu Rady nr 1083/2006* dotyczącym tych funduszy lub służącym usprawnieniu zarządzania programem, w tym zarządzania finansowego (zgodnie z art. 65 lit. f),
- 7) analizowanie i zatwierdzanie wszelkich propozycji zmian treści decyzji Komisji w sprawie wkładu funduszy,
- 8) dodatkowe zadania wynikające ze specyfiki danego PO lub RPO,

9) inne.

Komitet monitorujący program operacyjny może podjąć decyzję o powołaniu podkomitetu monitorującego dla poszczególnych osi priorytetowych (lub grup osi priorytetowych), któremu deleguje część swoich zadań związanych z prowadzeniem monitoringu w ramach danej osi priorytetowej.³¹

Rozdział VII

Tryb pracy Komitetu Monitorującego

Posiedzenia komitetu monitorującego są zwoływane przez Przewodniczącego nie rzadziej niż raz na pół roku. Pracami komitetu monitorującego kieruje Przewodniczący. W razie jego nieobecności, w przypadku komitetu monitorującego PO, wyznacza on swojego zastępcę, spośród członków komitetu monitorującego reprezentujących ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. W przypadku komitetu monitorującego RPO pod nieobecność Przewodniczącego obradami komitetu monitorującego kieruje jego zastępca.

Obsługę komitetu monitorującego zapewnia Sekretariat komitetu monitorującego utworzony przy właściwej instytucji zarządzającej PO bądź instytucji zarządzającej RPO.

Szczegółowy tryb pracy komitetu monitorującego określa regulamin. Zgodnie z art. 63 ust. 2 *rozporządzenia Rady nr 1083/2006* każdy komitet monitorujący sporządza swój regulamin wewnętrzny. Za przygotowanie projektu regulaminu odpowiada Sekretariat komitetu monitorującego.

Posiedzenia komitetów są jawne. Z każdego posiedzenia komitetu monitorującego sporządzany jest protokół, który podawany jest do publicznej wiadomości na stronach internetowych właściwych instytucji zarządzających.

Decyzje komitetu monitorującego podejmowane są w formie uchwał, zwykłą większością głosów. Każdy członek komitetu monitorującego ma jeden głos. W przypadku tej samej liczby głosów za i przeciw decydujący głos należy do Przewodniczącego. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach możliwe jest podejmowanie uchwał w trybie obiegowym.

Przewodniczący może zwrócić się do organów administracji rządowej o współdziałanie i udzielenie pomocy komitetowi monitorującemu w realizacji jego zadań, w szczególności poprzez udostępnienie mu niezbędnych informacji.

³¹ Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 zaakceptowane przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., s. 98.

Członkowie komitetów monitorujących wykonują nieodpłatnie swoje obowiązki związane z udziałem w posiedzeniach komitetu. Członkowie komitetu (ich zastępcy) zamieszkali poza miejscem obrad komitetu, mogą uzyskać refundację kosztów przejazdu publicznymi środkami komunikacji, kosztów przejazdu niepublicznymi środkami komunikacji - do wysokości kosztów przejazdu publicznymi środkami na danym odcinku, kosztów zakwaterowania. Refundacja nie przysługuje członkom komitetu bez prawa głosu.

Koszty obsługi komitetu monitorującego są finansowane ze środków pomocy technicznej – zgodnie z art. 45 ust 1 *rozporządzenia Rady nr 1083/2006*.

Rozdział VIII

Inne

Zarządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego powołujące komitet monitorujący są przygotowywane przez właściwe instytucje zarządzające PO, które są również odpowiedzialne za całą procedurę wyboru członków komitetu opisaną w Wytocznych.

Zarządzenia powołujące komitet monitorujący RPO są przygotowywane przez Wojewodę w porozumieniu z właściwą instytucją zarządzającą RPO i w oparciu o niniejsze Wytoczne.

Wszelkie dokumenty wytworzone w związku z powołaniem członków komitetu oraz pracami komitetu monitorującego są archiwizowane zgodnie z wewnętrznymi regulacjami obowiązującymi w MRR lub właściwej instytucji zarządzającej RPO w zakresie archiwizacji.

Informacje związane z pracami komitetu mogą podlegać udostępnieniu osobom trzecim, na ich wniosek, zgodnie z przepisami o dostępie do informacji publicznej.

Rozdział IX

„Pre-komitety”

Zgodnie z *rozporządzeniem Rady nr 1083/2006* z dniem 1 stycznia 2007 r. lub przy uznaniu admissibility rozpoczął się okres kwalifikowalności wydatków ponoszonych w ramach programów operacyjnych³² i w związku z tym proponuje się rozpoczęcie powoływania komitetów monitorujących przed decyzją KE w sprawie programów operacyjnych. Biorąc pod uwagę treść *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*³³ oraz *rozporządzenia Rady nr 1083/2006*³⁴, do którego się

³² Po sprawdzeniu zgodności z art. 37 *rozporządzenia Rady nr 1083/2006* rozpoczął się już okres kwalifikowalności wydatków w ramach PO KL oraz PO PT.

³³ Art. 36 ust. 2 pkt 1

ustawa wprost odwołuje nakazując jego respektowanie przy powoływaniu komitetów, powołanie komitetu monitorującego w trybie ustawy będzie możliwe po zatwierdzeniu programu operacyjnego.

Wcześniejsze powołanie komitetu monitorującego PO (pre-komitetu) przez Ministra Rozwoju Regionalnego może nastąpić na podstawie *ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów*.

W przypadku RPO „pre-komitet” powołuje właściwy zarząd województwa w drodze uchwały na podstawie *ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa*.

Celem „pre-komitetów” jest przyspieszenie procesu realizacji programów operacyjnych, jeszcze przed wydaniem decyzji KE o ich zatwierdzeniu. Prace „pre-komitetu” będą dotyczyły opiniowania szczegółowego opisu osi priorytetowych, projektu kryteriów wyboru projektów, projektu Regulaminu pracy komitetu monitorującego.

Powołując „pre-komitety” należy uwzględnić zapisy niniejszych Wytycznych w zakresie składu komitetu i powoływania jego członków. Stosowanie Wytycznych na tym etapie zapewni ciągłość w momencie powołania właściwego komitetu monitorującego, na podstawie *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*.

Po wydaniu decyzji przez KE w sprawie programów, zostaną wydane nowe zarządzenia, z uprzednim uchycieniem wcześniej obowiązujących. Powołani członkowie dla „pre-komitetów PO” oraz dla „pre-komitetów RPO” będą pełnili nadal swoją funkcję w Komitecie monitorującym PO i RPO, o ile instytucja je delegująca nie wyrazi innej woli.

Po powołaniu komitetu monitorującego – zgodnie z *ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* - podjęte przez „pre-komitet” decyzje będą respektowane i przyjmowane przez komitet monitorujący. Przygotowane kryteria wyboru projektów będą natomiast, zgodnie z *rozporządzeniem Rady nr 1083/2006* wymagały zatwierdzenia przez komitet monitorujący.